

LÆKNAFÉLAG ÍSLANDS

ICELANDIC MEDICAL ASSOCIATION

Alþingi
Erindi nr. Þ 137/708
Kömudagur 14.8.2009

Nefndasvið Alþingis
Heilbrigðinefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Kópavogi, 13. ágúst 2009

Efni: Umsögn Læknafélags Íslands um frumvarpi til laga um heilbrigðisstarfsmenn

Læknafélag Íslands þakkar fyrir að fá frumvarp þetta til umsagnar. Þetta er í þriðja sinn á sl. 11 árum að félagið fær frumvarpið til umfjöllunar. Í fyrsta skiptið árið 1998, gerði félagið ýmsar athugasemdir, en lagði til í höfuðdráttum, að frumvarpið yrði ekki lagt fram. Sagði í umsögn félagsins að:

“Í gildandi læknaölgum kemur sérstaða læknis, skyldur hans, ábyrgð og réttindi greinilega fram. Stjórn Læknafélags Íslands telur þetta ekki koma nægjanlega fram í frumvarpi til laga um réttindi og skyldur heilbrigðisstarfsmanna og frumvarpið í núverandi mynd sé því afturför frá því sem verið hefur. ... Frumvarpið rýrir möguleika lækna til að mæla fyrir um og skipuleggja bestu meðferð fyrir sjúklinga. Samkvæmt frumvarpinu dreifist ábyrgð á meðferð sjúklinga á allar heilbrigðisstéttir og verður óskýr. Stjórn L.Í. telur því að ekki beri að leggja það fram.”

Í umsögn félagsins árið 2002 sagði m.a.:

„Stjórn LÍ tekur undir þessi sjónarmið, sem fram komu 1998. Læknaölg hafa sannað gagn sitt frá því þau voru sett fyrir rúmri hálfri öld. Þau hafa staðist tímans tönn enda verið endurskoðuð reglulega með þarfir og breytingar þjóðfélagsins í huga. Hefur það að jafnaði gerst í góðri samvinnu við lækna og jafnvel undir þeirra forystu. Lögin hafa komið almenningi, heilbrigðisstjórninni og læknum vel. Þau hafa markað læknum sérstöðu, sem er nauðsynleg þeim til að hafa forystu um greiningu og meðferð sjúkdómanna eins og til er ætlast. Þau hafa kveðið skýrt á um ábyrgð þeirra og skyldur og um takmarkanir annarra og ólærðra til að gefa sig að lækningum.

Læknafélag Íslands lýsir sig andvígð því, að Læknaölg verði úr gildi felld. LÍ vill ekki fetta fingur út í það, ef lagabætur vegna annarra heilbrigðisstétta teljast nauðsynlegar. Engin brýn nauðsyn sýnist hins vegar til þess að endurskoða eða fella niður Læknaölg í því skyni. Hitt er mun líklegra við samsuðu af því tagi, sem ráðuneytið hyggst gera tillögu um, að hún leiði til útpynningar á lögum um lækna og með því verði þau óskýrari og torræðnari en áður. Reynslan kennir, að það einfaldar ekki alltaf hlutina að fækka lögum og reglugerðum. Það er skoðun Læknafélags Íslands, að í þessu tilviki muni það leiða til hins gagnstæða.

Sýnist [ráðuneytinu] stefna í óefni með fjölda löggiltra heilbrigðisstétta, má benda á, að einn lagabálkur fyrir alla heilbrigðisstarfsmenn er ólíklegur til að draga úr vanda ráðuneytisins í þeim efnum. Hitt er mun líklegra, að stíflur bresti vegna löggildingar heilbrigðisstarfsmanna, þannig að vandinn muni frekar aukast en minnka. Í þessu ljósi væri mun vænlegra að mati LÍ að endurskoða lög um heilbrigðisstéttir með fækkun þeirra í huga í stað þeirrar leiðar, sem ráðuneytið hefur valið að sinni.“

Stjórn Læknafélags Íslands hefur ekki skipt um skoðun síðan fyrri tvær umsagnirnar voru gefnar. Þvert á móti hefur félagið styrkst í þeirri trú að varhugavert sé út frá hagsmunum sjúklinga að fella sérstök lög um lækna niður. Í því sambandi má vitna til vinnu Ameríska læknafélagsins, en með umsögn þessari fylgir samantekt um verkefni sem það félag hefur verið að vinna.

Í greinargerð Ameríska félagsins kemur m.a. fram að á hverju ári sé umtalsvert um „lobbýisma“ annarra stétta en lækna í því skyni að fá útvíkkun á starfsheimildum sínum. Vissulega geti þetta í

LÆKNAFÉLAG ÍSLANDS

ICELANDIC MEDICAL ASSOCIATION

sumum tilvikum verið réttmætt en ekki í öðrum. Heilsu og öryggi sjúklinga sé ógnað þegar öðrum en læknum er heimilað að veita þjónustu sem þeir hafa ekki fengið menntun eða þjálfun til að veita.

Fram kemur að sjúklingar í dag eigi ekki alltaf gott með að átta sig á gangverki heilbrigðiskerfisins og þá ekki síst þegar kemur að verkaskiptingu heilbrigðisstarfsfólks. Því getur verið varhugavert að þynna út læknishugtakið út frá hagsmunum sjúklinga.

Að svo stöddu gerir félagið eftirfarandi athugasemdir við einstakar greinar:

23. gr. :

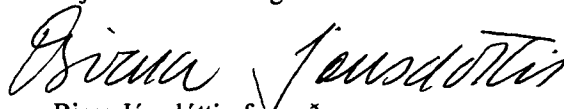
Grein þessi þarfnast nánari skoðunar. Við fyrstu sýn er amk tvennt að athuga. Í fyrsta lagi má velta því fyrir sér hvort með greininni sé vegið að starfsheiðri heilbrigðisstétta því hægur vandi er að lesa greinina með þeim hætti að með henni sé verið að leitast við að heilbrigðisstarfsmenn hætti að valda greiðendum og notendum heilbrigðisþjónustu óþarfa útgjöldum eða óþægindum. Eða með öðrum orðum að það sé viðurkennt að heilbrigðisstarfsmenn valdi greiðendum og notendum heilbrigðisþjónustu óþarfa útgjöldum og óþægindum og gegn því þurfi að spyrna við fótum. Í þessu samhengi má nefna að í siðareglum lækna er kveðið sérstaklega á um að lækna skuli gæta ýtrustu varkárni við ávísun lyfja og að við ákvarðanir skuli þeir taka tillit til fjárhags sjúklings og samfélags. Í öðru lagi – ef greinin á að standa áfram- vantar skilgreiningu á því hvað teljist óþarfa útgjöld eða óþægindi. Hætt er við að þrætugjarnir sjái sér leik á borði með ákvæði sem þetta – sem helst minnir á opinn víxil – og láti að óþörfu reyna á mögulegan bótarétt sinn.

24.gr.:

Læknafélagið tekur undir að létt verði á þeim hömlum um auglýsingar sem nú eru í gildi og er samþykkt framsetningu ákvæðisins.

Að lokum er rétt að geta þess að félaginu þykir ráðherra falið mikið vald um það hvernig löggin verða framkvæmd því fyrir utan almenna reglugerðarheimild í 30. gr. eru amk 9 aðrar reglugerðarheimildir í frumvarpinu.

Virðingarfyllt
f.h. stjórnar Læknafélags Íslands

Birna Jónsdóttir, formaður